

DET KONGELIGE
BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref
200902532-/KTA/HJS

Vår ref
200902781-/ILB

Dato
29.10.09

Høring - Endringer i kommunehelsetjenesteloven - Et verdig tjenestetilbud

Vi viser til høringsbrev fra Helse- og omsorgsdepartementet datert 29.juni 2009. HOD foreslår en ny bestemmelse i kommunehelsetjenesteloven om at enhver har krav på et verdig tjenestetilbud når de har behov for tjenester. Videre foreslås en ny forskrift om en verdig eldreomsorg.

Barne- og likestillingsdepartementet støtter forslaget til ny bestemmelse i kommunehelsetjenesteloven. Vi vil samtidig bemerke at hensynet til en sammensatt brukergruppe, der et økende antall brukere har innvandrerbakgrunn, må ivaretas.

Lovendringen

Barne- og likestillingsdepartementet er enige i at retten til et verdig tilbud tas inn i loven.

Formuleringen *på grunn av sykdom, funksjonshemming*, (vår understreking) *alder eller av andre årsaker* er hentet fra sosialtjenesteloven § 4-2, a. Vi er enig i at det bør brukes samme formulering i de to lovene og vi har derfor ingen innsigelse til formuleringen. Derimot bør en vurdere formuleringen på nytt når det senere skal lages en samlet helse- og sosialtjenestelov. Vi har merket oss at Bernt utvalget (NOU 2004: 18 *Helhet og plan i sosial- og helsetjenestene*) i sitt lovutkast § 2-3,e, iii bruker formuleringen *"på grunn av sykdom, funksjonsnedsettelse*, (vår understreking) *alder eller av andre grunner"*.

Barne- og likestillingsdepartementet mener det også bør vurderes om "alder" kan strykes, da det er de funksjonsnedsettelse som ofte følger med høy alder, og ikke

Postadresse	Kontoradresse	Telefon	Plan- og administrasjonsavdelingen	Saksbehandler
Postboks 8036 Dep 0030 Oslo	Akersgt. 59	22 24 90 90 Org no. 972 417 793	Telefaks 22 24 95 15	Inger-Lise Becher

alderen i seg selv som utløser et behov for tjenester.

I høringsnotatet punkt 8 gis det merknader til de enkelte paragrafer i forskriftsutkastet. Hvis tanken er at disse merknadene skal trykkes sammen med forskriften, foreslår vi noen endringer og tilføyelser.

I merknaden til § 3 Tjenestens innhold står det innledningsvis at bestemmelsen tar utgangspunkt i de tjenester som kommunen er forpliktet til å tilby i medhold av kommunehelsetjenesteloven. Barne- og likestillingsdepartementet mener at også sosialtjenesteloven bør nevnes her. Tjenester etter denne loven er for mange viktig dersom de hensyn som nevnes i § 3 skal kunne ivaretas.

Hensynet til sammensatt brukergruppe av eldre

I høringsnotatet fremheves det at et verdig tjenestetilbud sikres gjennom en helhetlig tilnærming til brukerens behov. Videre fremkommer det at det er en sentral målsetting at brukerens behov for tjenester imøtekommes gjennom individuelle, fleksible og helhetlige løsninger slik at den enkelte får tilfredsstilt sine grunnleggende behov. For å imøtekomme individuelle behov må man imidlertid ta hensyn til at man i eldreomsorgen må forholde seg til en sammensatt brukergruppe av eldre, jf. St. meld. nr. 25 (2005-2006) kap. 5.1.3. Etter hvert vil et økende antall brukere ha innvandrerbakgrunn. Barne- og likestillingsdepartementet mener på denne bakgrunn at det er viktig å reflektere rundt hvordan begrepet verdighet kan forstås ulikt ut fra ulike religiøse oppfatninger og kulturelle normer. Videre bør det i større grad tydeliggjøres at målet om trygghet, verdighet og en meningsfull tilværelse nødvendiggjør tilpasninger i forhold til en flerkulturell brukergruppe. Dette er bl.a. beskrevet i St. meld. nr. 25 (2005-2006) kap. 7.3 hvor det heter om brukerinntilflytelse ”Å bli møtt med forståelse og respekt for egen bakgrunn og få et tjenestetilbud tilrettelagt i samsvar med egne behov, verdier og kultur, ses på som grunnleggende i en slik sammenheng”.

En verdig eldreomsorg innebærer forståelig kommunikasjon. Noen brukere kan i den forbindelse ha behov for tolk. Personell med innvandrerbakgrunn kan imidlertid også bidra til å lette kommunikasjon og kulturforståelse, jf. St. meld. nr. 25 kap. 5.1.3. Samtidig er det viktig å heve den flerkulturelle kompetansen blant ansatte generelt. Tilbud om undervisning og veiledning av personell samt tolketjeneste til brukere vil bidra til bedre tilpassede tjenester til en flerkulturell brukergruppe.

For øvrig viser vi til publikasjonen ” *Likestillingsmessige konsekvenser for personer med innvandrerbakgrunn, samer og nasjonale minoriteter – Veileder til utredningsinstruksen*”.

Under følger forslag til konkrete tekstendringer:

Side 17 under overskriften § 2 Verdigrunnlag

Andre avsnitt, ny siste setning i kursiv: "De kommunale pleie- og omsorgstjenester må innrettes slik at forholdene legges til rette for dette. *Ved en slik tilrettelegging må det tas hensyn til en sammensatt brukergruppe som har ulike kriterier for verdighet, blant annet ut fra ulike religiøse oppfatninger og kulturelle normer og tradisjoner.*"

Side 17 under overskriften "Kosthold"

Siste setning: "Gode mattilbud og kostholdsveiledning er viktig både av forebyggings- og behandlingshensyn" erstattes av "Gode og *individuell* tilpassede mattilbud og kostholdsveiledning er viktig både av forebyggings- og behandlingshensyn"

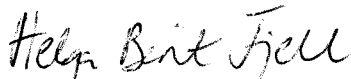
Side 18 under overskriften "Samtaler om eksistensielle spørsmål"

Tredje setning: "Slike samtaler kan utføres av sykepleier, psykolog, vernepleier, sosionom, lege, prest/diakon, frivillige, pensjonister m.fl." erstattes av "Slike samtaler kan utføres av sykepleier, psykolog, vernepleier, sosionom, lege, prest/diakon *eller* representanter for religions- og livssynssamfunn", frivillige, pensjonister m.fl."

Side 18 under overskriften "Lindrende behandling og en verdig død"

Begrepet *palliativ behandling* kan med fordel forklares i teksten."

Med hilsen

Lars Audun Granly (e.f.)

Inger-Lise Becher